

DOCUMENTAREA BIBLIOGRAFICĂ

MEDLINE

Medline [ⁱ] este o bază de date electronică creată și susținută de Centrul Național pentru Biotehnologia Informației (National Center for Biotechnology Information) al Bibliotecii Naționale de Medicină a Statelor Unite ale Americii. Cuprinde milioane de articole din jurnale selecționate (în jur de 3.700 jurnale). Se poate accesa de pe CD-ROM, sau prin Internet. Aici se pot găsi publicații începând din 1966 până în prezent.

MEDLINE pune la dispoziție următoarele servicii:

- căutarea informațiilor în funcție de titlurile subiectelor medicale (MeSH);
- baza de date de jurnale electronice;
- căutarea unei citații specifice: căutarea referințelor de articole pe baza unor date furnizate cum ar fi: jurnalul în care a apărut, data, volumul, numărul jurnalului, prima pagină, numele autorului și inițiala prenumelui și respectiv cuvinte din titlu;
- căutarea unui răspuns la o întrebare clinică folosind filtre bazate pe metodologia de cercetare (categorii: terapie, diagnostic, etiologie, prognostic cu specificarea sensibilității și specificității).

Căutarea în numeroase baze de date, prezentată în figura MEDLINE1:

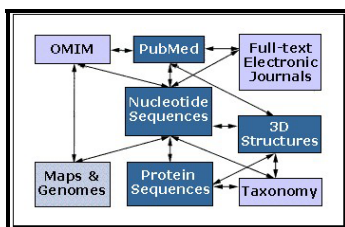

Figura MEDLINE 1. Structura MEDLINE.

Căutarea în baza de date MEDLINE este complexă și permite orientarea precisă a acesteia. Bineînțeles că este nevoie de realizarea inițială a unei strategii de căutare care va consta din identificarea cuvintelor cheie, definirea termenilor alternativi de căutare pentru conceptul căutat, stabilirea tipului de studiu căutat.

Ca și majoritatea bazelor de date cu profil medical, și în MEDLINE se folosesc operatorii de tip boolean:

- AND: folosit pentru a găsi documente care conțin toți termenii de căutare. Acest operator nu pune nici o condiție cu privire la locul unde se găsesc termenii de căutare în text sau în ceea ce privește relația dintre aceștia.

for breast AND tumor Go Clear

- OR: se folosește pentru a găsi documente care conțin cel puțin unul din termenii de căutare.

for ovarian tumors OR children Go Clear

- NOT: se folosește pentru a exclude din căutare anumiți termeni. Trebuie să fim foarte atenți cu acest operator deoarece prin folosirea lui putem elimina articole relevante.

Căutarea informațiilor medicale în MEDLINE permite restrângerea ariei de căutare (figura MEDLINE2) prin restricționarea căutării în ceea ce privește:

- Specificarea câmpului de căutare (autori, data publicației, jurnalul, numărul sau volumul publicației, titlul articolului, titlul/abstract, pagina, titlurile subiectelor medicale – MeSH);
- Tipul publicației: trial clinic, editorial, scrisoare, meta-analiză, ghiduri clinice, trial clinic randomizat sau sinteză sistematice;
- Vârsta persoanelor pentru patologia de interes;
- Data de intrare în baza de date MEDLINE;
- Data publicației;
- Limba în care este publicat articolul: Engleză, Franceză, Germană, Italiană, Japoneză, Rusă, Spaniolă;
- Sexul;
- Subdiviziunea de interes: SIDA, Bioetică, Medicină Complementară, publicații de medicină stomatologică, istoria medicinei, MEDLINE, toxicologie etc.

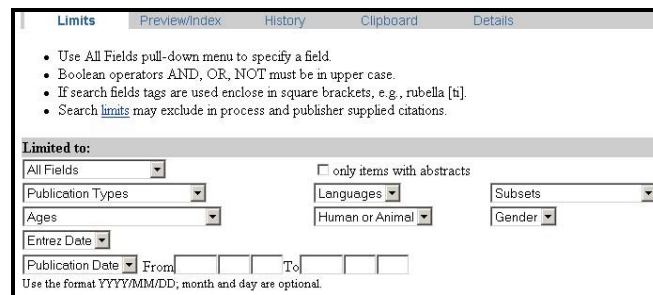

Figura MEDLINE 2. Limitarea căutării Medline.

Opțiunea History menține în mod automat strategiile cele mai recente de căutare și respectiv rezultatele căutărilor. Se pot memora astfel maximum 100 de căutări, iar cele stocate în History se pierd în mod automat după o oră de inactivitate. Există de asemenea posibilitatea salvării căutărilor atât în Clipboard cât și într-un format care se va putea folosi ulterior (Cubby).

Prin accesarea paginii PubMed există posibilitatea de accesarea titlurilor subiectelor medicale (MeSH headings - Medical Subject Headings). Sistemul MeSH este un vocabular folosit la indexarea articolelor PubMed. A fost conceput pentru a reduce problemele care pot să apară, de exemplu, din diferențele dintre ortografierea britanică și americană.

Sistemul MeSH permite căutarea informațiilor medicale prin introducerea cuvintelor cheie de căutare sau prin navigarea în baza de date, după titlurile subiectelor medicale (figura MeSH 1). Are o structură de trunchi în care termenii unor capitole medicale au ca subiect subdiviziuni din ce în ce mai specifice.

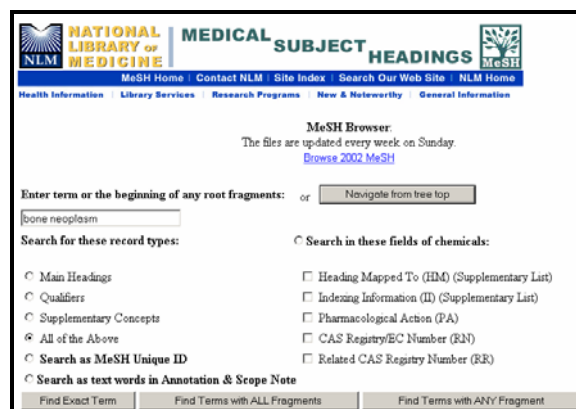

Figura MeSH 1. Căutarea informațiilor folosind browser-ul MeSH.

PubMed permite de asemenea stocarea strategiilor de căutare și respectiv a link-urilor în Cubby. Pentru aceasta este necesară inițial înregistrarea și obținerea unei căsuțe care se accesează pe baza numelui de utilizator și a parolei. Ulterior se poate salva strategia de căutare, strategie care poate fi ulterior adusă la zi.

Biblioteca Cochrane

La ora actuală, medicii din toate domeniile de activitate, cercetătorii și cei implicați în politicile de sănătate sunt bombardati de o cantitate imensă de informații medicale pe care trebuie să le parcurgă. Într-o carte publicată în 1972, Archie Cochrane, un epidemiolog britanic, a atras atenția lumii medicale asupra ignoranței colective a efectelor strategiilor de sănătate. El recunoaște că medicii care doresc să-i bazeze deciziile medicale pe informații nu au de fapt acces la aceste evidențe.

În 1987, un an înainte de dispariția lui, Cochrane s-a referit la o sinteză sistematică a trialurilor clinice randomizate și controlate asupra îngrijirii acordate în timpul sarcinii și respectiv a nașterii ca la „o piatră de temelie în istoria trialurilor clinice randomizate și controlate și în evaluarea îngrijirii sănătății”. Așa cum a accentuat Cochrane, sintezele unor cercetări trebuie să fie create în mod sistematic și trebuie menținute la zi pentru a putea aduce evidențe noi. Dacă nu realizăm asta, efecte importante ale sănătății (benefice sau nu) nu vor putea fi identificate prompt.

Biblioteca Cochrane [11] este o colecție de baze de date, imprimate pe dischetă și CD-ROM cu informații aduse la zi trimestrial, care cuprinde:

- Sintezele Sistematice ale Bazei de Date Cochrane
- Registrul Trialurilor Controlate Cochrane
- Baza de Date a Abstractelor Sintezelor Eficacității
- Baza de Date a Metodologiei Sintezelor Cochrane
- informații despre Colaborarea Cochrane.

Căutarea informațiilor în biblioteca Cochrane este destul de ușoară și accesibilă tuturor. Se introduce termenul de căutat în căsuța specială de căutare și confirmăm introducerea termenului prin clic pe butonul Go. Căutarea se realizează în toate bazele de date existente în biblioteca

Cochrane iar rezultatele sunt afișate imediat sub numele bazei de date căreia îi aparține documentul. Bazele de date care conțin „indicii” cu privire la termenul căutat sunt afișate în albastru în timp ce bazele de date care nu conțin „indicii” sunt afișate în gri. Pentru a deschide lista cu documentele pe care căutarea ni le pune la dispoziție, vom accesa cu un clic numele bazei de date și astfel se va deschide o listă cu documentele găsite.

Putem combina termenii de căutare prin folosirea operatorilor logici:

- AND: folosirea acestui operator între doi sau mai mulți termeni de căutare va afișa documentele care conțin toți termenii de căutare. De exemplu, dacă căutăm „aspirin AND ulcer AND stomach” vom obține documente care conțin toți acești trei termeni.
- OR: folosirea acestui operator plasat între termenii de căutare va afișa documentele care conțin cel puțin unul din aceștia.
- NOT: dacă folosim operatorul NOT între termenii de căutare, se vor afișa documentele care conțin numai primul termen. De exemplu, dacă căutarea noastră este de tipul „ulcer NOT stomach” vor fi afișate documentele care conțin cuvântul „ulcer” și care nu conțin cuvântul „stomach”.
- NEXT: folosirea acestui operator va realiza o legătură între termenii de căutare. De exemplu, dacă termenul de căutare este „lung NEXT cancer” se vor afișa toate documentele care conțin ”lung cancer”.
- NEAR: acest operator caută cuvinte între un grup de 6 cuvinte. De exemplu, dacă termenul nostru de căutare este „breast NEXT cancer”, vor fi afișate documentele care conțin fraze de genul:
 - cancer was found in the breast following...
 - ...that breast lumps indicate possible cancer.

Dacă, căutarea se face după un cuvânt, sistemul de căutare va afișa cuvântul exact dacă la sfârșitul cuvântului nu punem un asterix (*). Acest simbol va permite căutarea tuturor cuvintelor care încep cu caracterele din fața asteriscului. De exemplu, dacă termenul de căutare este „arter*” documentele vor conține și cuvintele „artery”, „arteries”, „arterial” etc.

Căutarea poate fi restrânsă prin:

- restricție după data de publicare: se introduce data de la care să caute și respectiv data până la care să caute. Dacă dorim doar publicațiile dintr-un anumit an vom introduce anul respectiv și la data inițială și la cea finală;
- căutarea la articolele care prezintă comentarii;
- căutarea doar a articolelor din volumul curent;
- căutarea doar a articolelor aduse la zi, publicate în volumul curent;
- restricționarea după câmpuri specifice, cum sunt: titlu, autor, abstract, publicație.

Există și o a doua metodă de căutare, care însă în comparație cu cea descrisă anterior este consumatoare de timp. Este vorba de căutarea informațiilor necesare prin „răsfoirea” tuturor titlurilor existente.

[ⁱ] PubMed. National Library of Medicine: <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/entrez/query.fcgi>

[ⁱⁱ] Cochrane Collaboration. The Cochrane Library: <http://www.update-software.com/Cochrane/default.HTM>